

Arkivsak-dok. 23/40354-207
Saksbehandler Terje Roar Aldar

Saksgang	Møtedato	Sak nr.
Råd for personer med funksjonsnedsettelse 2023 - 2027	10.09.2026	19/26
Hovedutvalg for kultur og oppvekst 2023 - 2027	15.09.2026	18/26
Formannskapet 2023 - 2027	24.09.2026	
Bystyret 2023 - 2027	08.10.2026	

Sarpsfossen skole, framtidig lokalisering

Innstillingssak.

Medsaksbehandlere: Bjørn Kristian Bjercke, Anette Fjeld, Nina Nguyen, Lars Henning Olsen

Kommunedirektørens innstilling:

Det utarbeides en mulighetsstudie for etablering av to 1–10-avdelinger for Sarpsfossen skole, en avdeling på Sandbakken og en avdeling på Grålum. Kommunedirektøren fremmer sak om investering når mulighetsstudie foreligger.

Vedlegg:

Kommunedelplan barnehage- og skolekapasitet 2026-2037. Bystyrets vedtak

Sammendrag:

Kommunedirektøren fremmer med dette sak om framtidig lokalisering av Sarpsfossen skole.

Kommunedirektøren har med bakgrunn i bystyrets vedtak i sak om Kommunedelplan barnehage- og skolekapasitet fra 16.4.2026, gjort en faglig og økonomisk vurdering av alternativer til framtidig lokalisering av Sarpsfossen skole.

Vedtatt kommunedelplan ligger til grunn for arbeidet med saken. Tilbudet på Sarpsfossen skole skal være frivillig, individuelt vurdert og basert på barnets beste. Sarpsfossen er ikke et alternativ til inkludering, men et målrettet supplement for de få elevene som trenger et annet tilbud enn det nærskolen kan gi. Parallelt med utvikling av Sarpsfossen skole vil det bli lagt vekt på inkludering i alle nærskoler.

Følgende alternativer er vurdert:

- Alternativ 1: To 1–10-avdelinger, en i øst og en i vest
- Alternativ 2: Én 1.-7. avdeling og én 1–10-avdeling
- Alternativ 3: Videreføring av tre avdelinger

Kommunedirektøren anbefaler at det utarbeides en mulighetsstudie med mål om å vise muligheter og mer presise kostnadsestimer for bygging av to avdelinger for elever på 1.-10.trinn ved Sarpsfossen skole, ett bygg på Sandbakken og ett bygg på Grålum. Kommunedirektøren vurderer at dette vil gi det faglige og organisatorisk beste tilbudet til elever og ansatte blir gitt ved å bygge to nye avdelinger for 1.-10.trinn. Alternativet gir en god balanse mellom faglig kvalitet, likeverdighet og fleksibilitet.

Utredning:

Bakgrunn

Bystyret behandlet 16.04.2026 sak om Kommunedelplan barnehage- og skolekapasitet 2026-2037.

Det ble i saken gjort følgende vedtak om Sarpsfossen skole;

- Ungdomsskoletilbudet til Sarpsfossen som nå er fordelt på Vestvold, Fjeld gård og Studio samlokaliseres på ny og hensiktsmessig lokasjon.
- Barneskoletilbudet til Sarpsfossen videreføres med en avdeling i øst og en avdeling i vest på hensiktsmessig lokasjon, ny eller nåværende.
- Kommunedirektøren fremmer egen sak til politisk behandling om framtidig lokalisering av tilbudene ved Sarpsfossen skole.

Historikk

Sarpsfossen skole ble opprettet 1.8.2021. Opprettelse var del av sak i administrasjonsutvalget 6.5.2021 om Virksomhet alternative skolearenaer.

Ved behandling av Handlingsplan 2024-2027 (bystyresak 109/23, 14.12.2023) fattet bystyret følgende verbalvedtak;

«Kommunedirektøren utarbeider en faglig og økonomisk vurdering på om organiseringen «Sarpsfossen skole» skal videreutvikles eller om de forsterkede avdelingene kan integreres bedre med de skolene de har fysisk tilknytning til. Dette fremmes til bystyret som egen politisk sak, eller som del av annen politisk sak i 2024.»

Ved behandling av underveismelding om Kommunedelplan barnehage- og skolekapasitet 2026-2037, Sarpsfossen skole i bystyret 14.11.2024 ble det fattet slikt vedtak:

Bystyrets vedtak

1. De forsterkede avdelingene Regnbuen, Maren Juel og Studio videreføres som avdelinger under Virksomhet Sarpsfossen skole.
2. De forsterkede skoleavdelingene samarbeider med sin nærscole om integrering av elevene i klasse og skolemiljøet.
3. Lokaler og lokasjoner for de forsterkede avdelingene som i dag utgjør Sarpsfossen skole vurderes i det videre arbeidet med «Kommunedelplan for barnehage- og skolekapasitet 2025-2036.
4. Antall forsterkede avdelinger og antall elevplasser vurderes i det videre arbeidet med «Kommunedelplan for barnehage- og skolekapasitet 2025- 2036.
5. Det arbeides spesielt med lokalisering for et tilbud for ungdomstrinnet.
6. Ved nybygg og rehabilitering av skolebygg tas det hensyn til og det tilrettelegges fysisk for å kunne ta imot elever med store og sammensatte utfordringer.

I saksframstillingen til sluttbehandling av Kommunedelplan for barnehage- og skolekapasitet våren 2026 anbefalte kommunedirektøren å igangsette en mulighetsstudie om samlokalisering av Sarpsfossen skole i umiddelbar nærhet til Sandbakken barne- og ungdomsskole. Kommunedirektøren vurderte at det er både kvalitetsmessige og økonomiske fordeler ved å samlokalisere Sarpsfossen skole.

Ved sluttbehandling av Kommunedelplan for barnehage- og skolekapasitet 2026-2037 i bystyret 16.4.2026, ble det gjort følgende vedtak om Sarpsfossen skole;

Bystyrets vedtak:

- *Ungdomsskoletilbudet til Sarpsfossen som nå er fordelt på Vestvold, Fjeld gård og Studio samlokaliseres på ny og hensiktsmessig lokasjon.*
- *Barneskoletilbudet til Sarpsfossen videreføres med en avdeling i øst og en avdeling i vest på hensiktsmessig lokasjon, ny eller nåværende.*
- *Kommunedirektøren fremmer egen sak til politisk behandling om framtidig lokalisering av tilbudene ved Sarpsfossen skole.*

Dette saksframlegget tar utgangspunkt i det siste vedtaket som ble fattet av bystyret, og legger ikke opp til en ny vurdering av spørsmål som anses avklart gjennom de forutgående behandlingene. Vedtatt kommunedelplan ligger til grunn. Kommunedirektøren ser det som viktig at kommunen kommer videre med planlegging av nye løsninger for Sarpsfossen skole, av hensyn til nåværende og framtidige elever.

Sarpsfossen skole

Sarpsfossen skole gir et spesialpedagogisk tilbud til elever med varierte diagnoser, fra moderate til alvorlige psykiske, kognitive, sosiale og fysiske funksjonsnedsettelse.

Samlet kapasitet på Sarpsfossen skole er 45-50 elever, noe avhengig av elevenes tilretteleggingsbehov.

Sarpsfossen skole er i dag delt på fire lokasjoner. Avdeling Maren Juel (barneskole) er samlokalisert med Hafslund barneskole og har en beregnet kapasitet til 15 elever. Avdeling Regnbuen (barneskole) er samlokalisert med Kurland barneskole og har en beregnet kapasitet til 15-18 elever.

Avdeling Studio (ungdomsskole) er fordelt på to frittstående bygg; tidligere Hesthaugen barnehage og tidligere Vestvold barnehage. Studio har i dag kapasitet til ca 15 elever, noe avhengig av elevenes tilretteleggingsbehov.

Samlet elevtall ved disse avdelingene i august 2026 er 47 elever.

Avdeling Regnbuen ved Kurland barneskole og avdeling Maren Juel ved Hafslund barneskole har begge utfordringer med bygningsmasse og kapasitet. Avdelingene har ikke egne arealer til de praktisk-estetiske fagene, men sambruker gymsal med barneskolene. Uteområdene i tilknytning til disse avdelingene er i liten grad tilpasset elevgruppen. Begge avdelingene har tilgang til kjøkken i arealene, og de disponerer et sanserom for elevene.

Ved begge disse avdelingene har elevene egne innganger med tilhørende garderobesrom. I tilknytning til elevgarderoben finnes det stellerom/HWC ved begge avdelingene. Det er mangelfull lagerkapasitet ved begge avdelingene.

Ved avdeling Regnbuen er det et tilbygg med kontorløsninger for ansatte, mens det ved avdeling Maren Juul ikke er tilstrekkelig areal til kontorarbeidsplasser med dagens bemanning.

Avdeling Studio er et tilbud til elever i ungdomsskolealder. Avdelingen lå tidligere i Hafslund ungdomsskole. Fra 2017 er avdeling Studio etablert i lokalene til tidligere Hesthaugen barnehage. Fra 2019 er også lokalene til tidligere Vestvold barnehage på Ise tatt i bruk til elever i ungdomsskolealder.

Avdeling Studio har i dag ikke noen nær og naturlig tilknytning til Hafslund ungdomsskole. Dette skyldes både at lokalene til avdeling Studio har noe avstand til skolen (ca 700 m) og at hovedtyngden av elevgruppen har så store funksjonsnedsettelse at de har begrenset utbytte av kontakt med jevnaldrende i et klassemiljø.

Byggene som disponeres av avdeling Studio er gjennomgående lite tilrettelagt og lite egnet for brukergruppen. Bygningsmessig tilstand viser et behov for vedlikehold og utbedring. Ingen av avdelingene har tilgang til spesialrom. Uteområdene er i liten grad tilrettelagt.

Avdeling Hesthaugen har satt av et rom til sanserom, men dette er ikke tilstrekkelig innredet til formålet. Det er et kontorlandskap med møterom, og kontor til teamleder. Ved denne avdelingen er det også en kjønnsdelt garderobe og et lite lager. Ved avdeling Vestvold er det et kombinert møterom, personalrom og kontor.

Byggene fremstår helhetlig som lite egnet med bakgrunn i elevgruppens sammensatte og spesifikke vansker. I begge byggene er det trange ganger og rom uten innsyn. Dette forebygger ikke mot vold, grenseoverskridende adferd og trusler.

Målgruppe for Sarpsfossen skole

Sarpsborg kommune opplever en økning i antall barn og unge med omfattende funksjonsnedsettelse og sammensatte bistandsbehov. Mange av disse barna har behov for omfattende tilrettelegging i både barnehage og skole. Noen av barna vil bli best ivaretatt med et annet tilbud enn ordinære skoler vil kunne gi. Det vurderes i dette saksframlegget en kapasitetsøkning på Sarpsfossen skole til totalt 65 elever, 45 på barnetrinn og 20 på ungdomstrinn. Denne kapasiteten utgjør 1% av elevgrunnlaget i Sarpsborgskolen.

Sarpsborg kommune legger til grunn at opplæring i nærskole skal være hovedregelen også for elever som trenger et tilrettelagt tilbud. Sarpsfossen skole er et frivillig og spesialisert tilbud for et lite mindretall elever med store og sammensatte behov, der ordinær skole ikke kan gi et tilstrekkelig tilbud selv etter omfattende tilrettelegging. Det legges til grunn et gjennomsnittlig bemanningsbehov på 1,2 årsverk per elev.

Alle elever som går på Sarpsfossen skole har sakkyndig vurdering og vedtak om individuelt tilrettelagt opplæring som utgangspunkt for læreplan, og skolen jobber systematisk med målområder og metoder som ikke inngår i ordinær undervisning. Elevenes læringsarealer og fellesareal må derfor ha funksjonell egnethet som ivaretar behov for læring og mestringsopplevelser.

Ved nyetableringer og større rehabiliteringsprosjekter ved «nærskolene» skal det i tillegg etableres godt egnede lokaler med areal som ivaretar ulike hensyn og elevers tilretteleggingsbehov bedre enn i dag.

I august 2026 er det 356 elever med individuelt tilrettelagt opplæring i Sarpsborg. 45 av disse har plass ved Sarpsfossen skole, dvs 13% av elever med ITO og 0,7% av alle elever (6505 totalt).

Det har de siste årene vært flere søkere til Sarpsfossen skole enn det har vært plasser til, som benevnes som oversøking. Dette gjelder alle avdelingene. Det var 10 søkere til 2 ledige plasser skoleår 2026/2027.

Det generelle kravet for inntak til forsterket avdeling er at den sakkyndige vurderingen anbefaler individuelt tilrettelagt opplæring i alle fag og alle timer, at eleven har psykisk utviklingshemming av moderat- eller alvorlig grad, og med samsvarende adaptive ferdigheter. Det vurderes også utfra et helhetsbilde for eleven, utfordringer og opp mot barnets beste.

Helsesykepleier, ergoterapi/fysioterapi og team Barn og familie samarbeider med skole og foresatte for å sikre helhetlig oppfølging, tilrettelegging og koordinering av tiltak for elever med ulike behov.

De forsterkede avdelingene ved Sarpsfossen har spesialpedagogisk kompetanse, tilpassede arealer og et fagmiljø med bred erfaring fra arbeid med elever som har omfattende bistandsbehov. Mange elever har sammensatte diagnoser, kognitive og intellektuelle utfordringer, behov for skjerming, pleie eller behov for miljøterapeutisk tilrettelegging for å kunne nyttiggjøre seg opplæringen.

Ved å samle spesialisert kompetanse og utstyr i forsterkede enheter kan kommunen oppnå bedre ressursutnyttelse, sterkere fagmiljøer og mindre sårbarhet ved fravær. Erfaringene fra Sarpsfossen skole viser at en stabil og kjent bemanning gir økt trygghet, bedre kvalitet i tiltakene og større kontinuitet for elevene.

Et nybygg vil gi mulighet til å utforme lokaler som er tilpasset elevenes behov fra starten av, med hensiktsmessige undervisningsarealer, skjermede rom for oppfølging og behandling, gode fellesarealer, økt tilgjengelighet og trygge uteområder. Dette vil legge bedre til rette for læring, trivsel, sosial utvikling og tverrfaglig samarbeid.

I forbindelse med en mulighetsstudie for det alternativet bystyret beslutter å gå videre med vil parkering og trafikkavvikling bli vurdert. Det vil i tillegg bli vurdert hva som må gjøres for å opprettholde et godt uteområde som fremmer aktivitet. En mulighetsstudie vil legge opp til en løsning som skal ivareta elevene og ansatte på en best mulig måte.

Innspill fra interesseorganisasjoner

Norges Handikapforbund (NHF), Sarpsborg og Handikappede barns foreldreforening (HBF), Østfold har gitt innspill til saksutredningen gjennom råd for personer med funksjonsnedsettelse etter at kommunedelfplan barnehage- og skolekapasitet ble behandlet i bystyret 16.4.2026.

Hovedtrekk i uttalelse fra organisasjonene oppsummeres slik;

- *Funksjonshindrede elever har rett til et inkluderende og likeverdig skoletilbud, og utvikling av spesialiserte tilbud må ikke gå på bekostning av en inkluderende nærscole. Spesialiserte tilbud bør fungere som et supplement til ordinær skole og legge til rette for sosial deltakelse og kontakt med jevnaldrende.*

- *For en ny Sarpsfossen skole er tilstrekkelig kapasitet et sentralt tema. Det er behov for flere elevplasser enn i dag, og kapasiteten må fastsettes ut fra faglige vurderinger og faktisk etterspørsel. Det bør også utredes og vurderes om tilbudet på ungdomstrinnet skal samles på én lokasjon eller fordeles på flere lokasjoner. Valgene som tas bør derfor ikke bare dekke dagens behov, men også være robuste nok til å møte framtidige behov.*
- *Fremtidig løsning må også ivareta elevenes verdighet. Ungdom med store reguleringsvansker, kroppslige uttrykk, uro eller manglende sosiale sperrer trenger trygge rammer som skjermer både dem selv og yngre elever.*

Kommunedirektøren ser ingen motstrid mellom ovennevnte uttalelse og det som er utredet og anbefalt i denne saken.

Vurdering av lokasjoner:

Følgende premisser er lagt til grunn for vurderingene i saken og som følger av bystyrets vedtak:

- Barneskoletilbud lokaliseres i øst og vest
- Barneskoleavdelinger lokaliseres på/i nærhet til barneskole
- Ungdomsskoleavdeling lokaliseres på/i nærhet til ungdomsskole
- Det skal legges til grunn samme tidslinje som kommunedirektøren har lagt til grunn for samlokalisering av Sarpsfossen (2029)

Vedtaket sier at ungdomsskoletilbudet skal samlokaliseres. Kommunedirektøren har likevel vurdert et alternativ der ungdomsskoletilbudet fordeles på to lokasjoner, men da som del av 1-10 avdelinger som også er samlokalisert med ordinære barne- og ungdomsskoletilbud.

Det planlegges for økning av kapasitet på inntil 1% av elevmassen. Det vil si en kapasitetsøkning med ca 20 elevplasser til 65 elever, 45 plasser for barnetrinnet og 20 plasser for ungdomstrinnet.

Det er i saken vurdert alternativer med både to og tre lokasjoner.

Vurderingene legger vekt på i hvilken grad det er plass til et egnet bygg for Sarpsfossen ved de ulike skolene, samtidig som det tas hensyn til uteareal for alle elever. Tilgang til gymsal og basseng er også ønskelig. Videre legges det vekt på sentral beliggenhet, for å redusere det samlede transportbehovet. Det er både av hensyn til de berørte elevene og av hensyn til de totale utgiftene til tilbudet.

Følgende områder vurdert som egnet til bygging av forsterkede avdelinger i nær tilknytning til skoler med barne- og, eller ungdomstrinn.

- Sandbakken i øst
- Kurland og Grålum i vest

Sandbakken har tilgjengelig tomt umiddelbart syd for ungdomsskolen på tomteareal hvor det tidligere var en midlertidig barnehage. På Sandbakken er det tilgang til basseng og gymsal.

Kurland barneskole har tilgjengelig tomt hvor det i dag står paviljonger og en tidligere vaktmesterbolig. Tomtekapasitet på Kurland kan romme både utbygging og uteområder for

en utvidelse, og det finnes god tilgang på tilstøtende friområder/uteområder (Sarpsborgmarka, Glengshølen og «sykehjemsløkka»). På Kurland er det tilgang til basseng og gymsal. Eventuell hensiktsmessig plassering på tomt må vurderes nærmere i en mulighetsstudie.

Grålum har tilgjengelig tomteareal mellom barneskolen/idrettshallen og ungdomsskolen. På Grålum er det tilgang til idrettshall, men ikke eget basseng. Det er også der god tilgang på tilstøtende uteområder. Eventuell hensiktsmessig plassering på tomt må vurderes nærmere i en mulighetsstudie.

Øvrige skoler i vest:

Kommunedirektøren har også sett på Tindlund som alternativ lokasjon for barne- eller ungdomstrinn. Det er der allerede vedtatt og iverksatt forberedelser til felles byggeprosjekt for barneskolen og ungdomsskolen. Foreløpige vurderinger viser at tomtearealer på Tindlund i mindre grad er egnet for / har kapasitet til plassering av et nybygg for en forsterket avdeling. Dette gjelder spesielt for barneskolen hvor et nybygg vil ta for mye av elevenes uteområde. Av denne grunn vil ikke Tindlund nevnes eller vurderes videre i denne saken som aktuell lokasjon for en 1.-7.trinn eller 1.-10.trinn.

Jelsnes barneskole er ikke vurdert pga lite sentral plassering. Lande, Sandesundsveien og Alvimhaugen er ikke vurdert da de ikke har tomteareal til utvidelse. Hannestad barneskole har tomtekapasitet, men tomtens utforming gjør at lokalisering ikke er vurdert for etablering av forsterket avdeling.

Øvrige skoler i øst:

Lokalisering ved Hafslundsøy, Varteig eller Hornnes er ikke vurdert på grunn av mindre sentral beliggenhet. Hafslund barneskole har ikke utbyggingsmuligheter. Borgen barneskole har tomtekapasitet, men grøntområdet ved på Borgen skole er avsatt til friområde og det vurderes som lite ønskelig å omregulere dette når det finnes andre alternativer for lokalisering av forsterket avdeling.

Kruseløkka ungdomsskole og Hafslund ungdomsskole er vurdert til ikke å ha tilgjengelig tomteareal. Varteig er ikke vurdert pga mindre sentral sentral beliggenhet.

Når det gjelder lokalene til Borg videregående skole som er vedtatt nedlagt på sikt av Østfold Fylkeskommune, er kommunen gjort kjent med at disse lokalene ikke vil være tilgjengelig innenfor gitt tidshorisont. Dette alternativet er derfor ikke utredet nærmere.

Alternativer som er vurdert:

Alternativ 1:

Etablere to 1–10-avdelinger, øst og vest

- Bygge ny avdeling 1.-10. (Sandbakken)
 - 20/25 elever barnetrinn + 10 elever ungdomstrinn
- Bygge ny avdeling 1.-10. (Grålum)
 - 20/25 elever barnetrinn + 10 elever ungdomstrinn

Alternativet innebærer at;

En felles avdeling for barne- og ungdomstrinn i øst lokaliseres og bygges på Sandbakken.
En felles avdeling for barne- og ungdomstrinn i vest lokaliseres og bygges på Grålum.

Avdeling for barnetrinn flyttes fra Hafslund sammen med avdeling for ungdomstrinn til Sandbakken barneskole. Avdeling for barnetrinn flyttes fra Kurland til Grålum sammen med avdeling for ungdomstrinn.

I dette alternativet fordeles ungdomstrinnet mellom Sandbakken og Grålum. En slik løsning gir et likeverdig tilbud til elever og foreldre i øst og vest, og alle elever og ansatte får nye lokaler. Alternativet bidrar til at elevene kan gå hele skoleløpet på samme sted, noe som reduserer behovet for krevende overganger mellom barnetrinn og ungdomstrinn.

Alternativet gir fleksibilitet ved inntak. Elever kan plasseres ut fra helhetlig vurdering av behov, gruppesammensetning, funksjonsnivå og geografisk tilhørighet. Samtidig innebærer det at elevene kan fortsette på sin nærmeste skoleavdeling (øst/vest) uavhengig av hvilket trinn de går på. En 1.–10.-avdeling kan gi bedre mulighet for sammenheng i opplæringen og mer helhetlig skoleløp.

Alternativet gir også samlokaliseringsfordeler rundt kompetanse, bemanning og personalressurser, drift og ressursutnyttelse. Det gir også god mulighet for å redusere vikarbruk og skape mer robuste fagmiljøer. Kjente ansatte kan brukes mer fleksibelt på tvers, noe som gir tryggere løsninger ved fravær og endringer.

Videre frigjøres lokaler på Hafslund barneskole til bruk for Hafslund barneskole eller Hafslund ungdomsskole.

Lokaler og uteområder på Kurland barneskole frigjøres også gjennom mulighet for å fjerne paviljonger og vaktmesterbolig, og legger til rette for eget prosjekt for oppgradering og nødvendig utvidelse ved Kurland barneskole.

Modellen kan også gi lavere skyssbelastning for enkelte elever, fordi flere kan få skoletilbud på «sin» side av kommunen.

Løsningen forutsetter at byggene planlegges med tydelig fysisk og pedagogisk inndeling mellom yngre og eldre elever, samtidig som man bevarer muligheten for samarbeid, fleksibel ressursbruk og en rød tråd gjennom hele skoleløpet.

Dette alternativet vurderes å gi best balanse mellom likeverdighet, fleksibilitet, faglig kvalitet, økonomisk drift og elevenes behov for trygghet og forutsigbarhet. Alternativet har imidlertid den høyeste investeringskostnaden.

Alternativ 2:

Etablere én 1–10.-avdeling og opprettholde én 1.-7.-avdeling

- En avdeling for elever på 1.-7.trinn (øst eller vest)
- En avdeling for elever på 1.-10.trinn (øst eller vest)

I vurderingen av dette alternativet synliggjøres ulike mulige løsninger;

Avdeling for 1.-10.trinn kan etableres enten i øst (Sandbakken) eller i vest (Grålum).

2a;

Dersom 1.-10.trinn etableres på Sandbakken, kan 1.-7.trinn videreføres på Kurland.

- I dette alternativet kan hele kapasitetsøkningen på barnetrinnet etableres sammen med ungdomstrinnet på Sandbakken. Da kan dagens avdeling på Kurland opprettholdes. Dette gir behov for nybygg på kun en lokasjon.
- Alternativet vil frigjøre lokalene på Hafslund barneskole til bruk for Hafslund barneskole og / eller Hafslund ungdomsskole.

- Videreføring av avdelingen på Kurland for 15 elever vil kreve investeringer for utvidelse, utbedring og oppgradering av nåværende lokaler.
- Kurland skole har uavhengig av lokalisering av forsterket avdeling, behov for utbedringer/utvidelse. Utbygging av Kurland skole må planlegges med og hensynta videreføring av forsterket arena.

2b;

Dersom avdeling for 1.-10. trinn etableres i vest (Grålum), vil det være naturlig å videreføre 1.-7.trinn i øst (på Hafslund).

- En felles avdeling for barne- og ungdomstrinn i vest kan lokaliseres og bygges på Grålum i tilknytning til Grålum barneskole og Grålum ungdomsskole.
- Videreføring av avdeling på Hafslund barneskole krever i utgangspunktet ingen investering i bygningsmassen.

Dette alternativet beholder alle argumentene for 1.-10.-avdeling fra alternativ 1. Både Sandbakken og Kurland har tilgang til gymsal og basseng, og begge lokasjoner har tomtearealer for utvidelse.

I dette alternativet vil tilbudet bli ulikt i øst og vest. Elever på avdelingen for 1.-7. trinn vil som i dag få en overgang i skoleløpet ettersom de må bytte skole/avdeling til ungdomstilbud.

Den mindre avdelingen (15 elever) vil få smalere elevgrunnlag og mindre fagmiljø enn den store. Det kan bli vanskeligere å bygge kompetanse rundt ulike diagnoser og behov dersom elev- og personalgruppen blir liten.

Alternativ 3:

Videreføring av tre avdelinger.

Alternativet viderefører en kjent struktur fra dagens organisering, som opprettholder to avdelinger for elever på 1.-7.trinn, en i øst og en i vest. Det bygges nye lokaler for avdeling 8.-10. trinn.

Dette betyr at;

- Avdeling barnetrinn på Hafslund barneskole opprettholdes for 15 elever.
- Det bygges ny avdeling barnetrinn på Kurland eller Grålum for 30 elever.
 - Dette alternativet rommer hele kapasitetsøkningen for barnetrinnet.
- Det bygges ny avdeling ungdomstrinn på Sandbakken eller Grålum for 20 elever.

Alternativet med å beholde avdeling for barnetrinn i vest og øst samt bygge en ny avdeling for ungdomstrinnet vil være det alternativet som ligger tettest opptil dagens organisering.

Dersom dette alternativet velges vil det være naturlig å beholde barneskoleavdeling på Hafslund barneskole i øst, og etablere en ny avdeling i vest som tar opp i seg kapasitetsøkningen på barnetrinnet (inntil 30 elever). Denne avdelingen kan etableres på Kurland barneskole eller Grålum barneskole.

Ved eventuell etablering av barneskoleavdeling ved Grålum barneskole må et nybygg plasseres på tomten til Grålum ungdomsskole, og mellom og barneskolen og ungdomsskolen da barneskolens tomt allerede har utnyttet tilgjengelig kapasitet/fotavtrykk.

Ved Kurland barneskole er det mulig å bygge en ny avdeling for Sarpsfossen skole for inntil 30 elever. Det er flere mulige løsninger for plassering. Her må det nevnes at Kurland skole også har behov for oppgradering/kapasitet. Dette vil kunne prosjekteres sammen med bygging av en ny forsterket avdeling.

En ungdomsskoleavdeling vil kunne bygges på Sandbakken barne- og ungdomsskole.

Dersom barneskoleavdelingen i vest ikke lokaliseres på Grålum vil det være mulig å bygge en ungdomsskoleavdeling i tilknytning til Grålum ungdomsskole.

Det vil være mulig å bygge en liten ungdomsskoleavdeling (inntil 10 elever) på Tindlund, men her er det noe større usikkerhet med tanke på tomtestørrelse. Eventuell hensiktsmessig plassering på tomt må vurderes nærmere i en mulighetsstudie.

Alternativet viderefører en kjent struktur med mindre enheter. Dette kan gi bedre oversikt for elever, foresatte og ansatte. En egen ungdomsskoleavdeling kan gi tydelig tyngde mot ungdomstrinnet og livsmestring, boligforberedelse, ADL og overgang til videregående opplæring.

Tre lokasjoner gir mer krevende ledelse, større risiko for ulik praksis og mindre fleksibel ressursbruk. Det er krevende å sikre lik metodikk, lik kvalitet og felles kultur på tvers. Det er også risiko for strukturell ulikhet mellom avdelingene.

Modellen gir mindre fleksibilitet ved inntak og alternativet gir også mindre fleksibilitet for ressursutnyttelse i virksomheten fordi bemanning og ledelse må opprettholdes på flere steder.

Økonomi – investering og drift

- med økonomiske estimater rundt de vurderte alternativene:

Virksomhet Sarpsfossen skole har et samlet budsjett i 2026 på ca 55 millioner.

Det er i dag totalt 45 elever på de forsterkede avdelingene. Dermed legges det til grunn i den videre kostnadsberegningen at en elevplass på forsterket avdeling i dagens organisering har en gjennomsnittskostnad på i overkant av 1 mill kr.

Et årsverk pedagog/spesialpedagog har en kostnadsramme på ca kr 850.000.-. Hensyntatt at en andel av de ansatte er fagarbeider/assistenter, er det i gjennomsnitt beregnet om lag 1,3-1,5 årsverksressurs pr elev ved de forsterkede avdelingene, noe som indikerer en betydelig ressursbruk.

Kostnader til drift og vedlikehold av lokaler er ikke del av virksomhetens budsjett, men synliggjøres i utredningen for sammenligning av kostnader ved de ulike alternativene.

Økonomiske utredning og vurdering tar utgangspunkt i følgende alternativer:

Alternativ 1: Etablere to likeverdige 1–10-avdelinger.

Alternativ 2: Etablere én 1–10-avdeling og opprettholde én 1.-7.-avdeling.

Alternativ 3: Videreføring av tre avdelinger.

I de økonomiske beregningene er det lagt til grunn et gjennomsnittlig behov for årsverksressurs på 1,2 årsverk pr elev samlet for Sarpsfossen skole i fremtidige lokaler.

Estimert gjennomsnitt bemanningsbehov pr elev ved små avdelinger er større enn ved store avdelinger hvor man kan regne med en viss grad av stordriftsfordel for kompetanse på personalsiden.

Estimatet om redusert bemanning bygger på forventninger om effektivisering og bedre ramme faktorer/stordriftsfordeler ved nybygg og større avdelinger herunder:

- Mer effektiv organisering av personalressurser
- Økt fleksibilitet i bruk av kompetanse på tvers av elevgrupper
- Bedre mulighet for tilpasning av bemanning til faktisk elevtilstedeværelse og behov

Ved å øke elevkapasiteten ved Sarpsfossen skole til 65 elever vil årlig merutgift til økt drift utgjøre 11,1 millioner ved valg av to lokasjoner og 12,3 millioner ved tre lokasjoner. Differansen skyldes antall teamledere. Økningen må finansieres fra ramme grunnskole, men vil også redusere presset på denne rammen.

Årlige FDV-utgifter er beregnet til å øke med mellom 2,5 og 3,6 millioner. Eventuell endring i skyssutgifter er vurdert til å ikke utgjøre en betydelig endring og bør dermed ikke tillegges nevneverdig vekt i valg mellom alternativene.

De alternativene som er utredet i denne saken har en estimert investeringskostnad på mellom 160 millioner og 234 millioner. Det er innarbeidet 203 millioner kroner i investeringsmidler til ny Sarpsfossen skole i handlingsplan 2026-29.

Investeringene gir årlige gjennomsnittlige beregnede kapitalutgifter på mellom 9,6 millioner og 14 millioner de 4 første årene.

Det vil bli utarbeidet et mer nøyaktig kostnadsberegninger på grunnlag av et mulighetsstudium og før tiltak iverksettes.

Det er i det følgende gjort forsøk på å beregne og synliggjøre eksempler med prisoverslag for tilrettelagte arealer/lokaler; investering i arealer tilpasset elever med store tilretteleggingsbehov

Elevareal

Disponible arealer for Sarpsfossen skole i dag er totalt ca 1700 m². Dette utgjør i gjennomsnitt ca. 35 m² tilgjengelig areal pr elev i eksisterende lokaler.

Det er stor usikkerhet og vanskelig å beregne areal og effekten av ett kontra flere prosjekter ved beregning av kvadratmeterpris for nybygg av forsterkede avdelinger. Et endelig kostnadsestimat vil først være klart når anbudet er lyst ut på bakgrunn av endelige tegninger.

Arealberegningen på 30 m² bruttoareal per elev ble benyttet i saksutredningen til Kommunedelplan barnehage- og skolekapasitet 2026-2037 og i et estimat for å samlokalisere Sarpsfossen skole på én lokasjon. Estimat på 30 m² pr elev i én lokasjon videreføres.

Når det nå beregnes arealbehov og byggekostnader for å etablere mindre enheter vil arealbehovet per elev øke.

Det er stor usikkerhet i hvor mye dyrere det blir å bygge på flere steder kontra ett stort bygg, men noen fellesfunksjoner vil kunne bli redusert. Hvor mange m² dette utgjør vil ikke kunne besvares før gjennomgang av arkitekt. Fellesfunksjoner som kan bli redusert noe ved større og mer arealeffektive bygg kan blant annet være: korridorer, trapper, heis, tekniske rom, sjakter, veggtykkelser, inngangspartier, felles kommunikasjonsareal.

Når man bygger flere mindre bygg må man ofte ha flere innganger, flere tekniske rom, flere toalettkjerner, flere personalbaser, mer kommunikasjonsareal.

En gruppe på for eksempel 10 elever trenger ofte nesten de samme basisfunksjonene som en gruppe på 20-25 elever når det gjelder; garderobe, personalarbeidsplass, møterom/samtalerom, toaletter og HC-WC, lager, tekniske rom, skjermings- og hvilerom, Disse funksjonene skalerer ikke lineært med elevtallet. Derfor blir mindre bygg relativt sett mer arealkrevende.

Følgende forutsetninger er lagt til grunn:

Antall elever	Antall m2 pr elev
70	30
60-50	40
40-30	45
20-15	50
10 eller færre	60

Arealberegningen per elev betinger at Sarpsfossen skole kan benytte seg av enkelte fasiliteter på vertsskolen som gymsal/idrettshall og evt. svømmebasseng.

Byggekostnad er estimert til:

- 80.000.- per m2 ved nybygg
- 40.000.- per m2 ved større rehabilitering (eksempel Kurland)

Økonomiske vurderinger per alternativ som er vurdert:

Alternativ 1: Etablere to 1–10-avdelinger.

1	Elever	Investering	Årlig drift
1-10 øst	65	234 millioner	Kapitalkostnad: 14 millioner
1-10 vest			FDV: 3,6 millioner Økt bemanning drift: 11,1 millioner

Alternativ 2: Etablere én 1–10-avdeling og opprettholde én 1.-7.-avdeling.

2a	Elever	Investering	Årlig drift
1-10 Sandbakken	50	160 millioner	Kapitalkostnad: 11,4 millioner FDV: 3,2 millioner Bemanning, økt drift: 11,1 millioner
1-7 Kurland	15	Rehabilitering 30 millioner	
Sum:	65	190 millioner	

2b	Elever	Investering	Årlig drift
1-10 Grålum	50	160 millioner	Kapitalkostnad: 9,6 millioner FDV: 2,5 millioner Bemanning, økt drift: 11,1 millioner
1-7 Hafslund	15	-	
Sum:	65	160 millioner	

Alternativ 3: Videreføring av tre avdelinger

3	Elever	Investering	Årlig drift
1-7 Hafslund	15	-	Kapitalkostnad: 11,3 millioner

1-7 Kurland eller Grålum	30	108 millioner	FDV: 2,9 millioner
8-10 Sandbakken eller Grålum	20	80 millioner	Bemanning, økt drift: 12,3 millioner
Sum:	65	188 millioner	

Kommunedirektørens vurdering

Kommunedirektøren vurderer at dagens lokaler som disponeres av Sarpsfossen skole ikke er tilpasset driften. Dette gjelder i særlig grad avdeling Studio som gir tilbud til elever på ungdomstrinnet. Avdeling Regnbuen, som er lokalisert ved Kurland barneskole, har også store mangler når det gjelder funksjonell egnethet.

Ved rehabilitering og utbygging av skoler i framtiden vil en tilrettelegging for elever med ekstra behov bli vurdert og være en del av mulighetsstudiet. Dette vil i begrenset grad medføre at elever som er i målgruppen for Sarpsfossen kan gå på sin nærscole, da disse elevene vanligvis vil ha behov for en faglig oppfølging som kun Sarpsfossen vil ha kompetanse og kapasitet til å tilby.

Kommunedirektøren anser at det er svært viktig å sikre en god løsning for barn som i framtiden vil ha behov for det tilbudet som Sarpsfossen skole gir. Kommunedirektøren vurderer at kommunen må tilstrebe et skoletilbud som ivaretar både prinsippet om inkludering og behovet for faglig forsvarlige, tilrettelagte tjenester for elever med omfattende funksjonsnedsettelse.

Kommunedirektøren vurderer at framtidige løsninger må ivareta en sårbar elevgruppes behov for trygghet, forutsigbarhet, verdighet og skjerming.

Målet er å etablere en organisering som sikrer likeverdige tilbud i hele kommunen, større fleksibilitet, bedre utnyttelse av kompetanse og bemanning, sterkere fagmiljøer, robust ledelse og færre krevende overganger for elevene.

Spesialiserte tilbud er godt forenlig med CRPD, så lenge de er frivillige, ikke erstatter arbeidet med inkluderende nærskoler, og bidrar til elevenes faglige og sosiale utvikling. Dette ivaretas blant annet ved å opprettholde retten til nærscole, styrke inkludering i ordinære skoler og legge til rette for samhandling med ordinære skolemiljøer.

Kommunedirektøren vurderer at det faglige og organisatorisk beste tilbudet til elever og ansatte blir gitt ved å bygge to nye avdelinger for 1.-10.trinn, en på Sandbakken barne- og ungdomsskole og en ved Grålum barneskole og Grålum ungdomsskole.

Dette alternativet vurderes å gi en god balanse mellom faglig kvalitet, likeverdighet, fleksibilitet, ressursutnyttelse og elevenes behov for trygghet og forutsigbarhet. Løsningen forutsetter at skolebyggene planlegges med tilstrekkelig kapasitet, hensiktsmessig fysisk utforming og mulighet for både skjerming og fellesskap på tvers av alderstrinn.

Kommunedirektøren anbefaler at det igangsettes en mulighetsstudie med mål om å vise muligheter og mer presise kostnadsestimater for bygging av to avdelinger for elever på 1.-10.trinn ved Sarpsfossen skole, ett bygg på Sandbakken og ett bygg på Grålum.

Elever, foresatte og interesseorganisasjoner bør involveres i det videre arbeidet med planlegging av nye avdelinger og lokasjoner for Sarpsfossen skole.

Alternativt og sekundært vurderer kommunedirektøren at det bør etableres en 1.-10. avdeling og en 1.-7. avdeling. Dersom dette alternativet blir valgt anbefaler kommunedirektøren at en

1.-10.avdeling etableres på Sandbakken og at 1.-7. avdeling opprettholdes på Kurland. Om 1.-10. avdelingen skal etableres med hele kapasitetsøkningen på barnetrinnet, eller om deler av kapasitetsøkningen skal gjøres ved utvidelser på Kurland bør utredes konkret gjennom en mulighetsstudie etter at hovedkonsept / alternativ er valgt.

Konsekvenser økonomi, miljø og folkehelse:

Økonomi:

Det er i saken vist utregninger og kostnadsanslag for etablering og drift av alternative, fremtidige lokasjoner for Sarpsfossen skole.

Økonomiske vurderinger av alternativene inneholder;

- investeringskostnader (eventuelle tomtekjøp er ikke medregnet)
- årlige driftskostnader (økte, eventuelt reduserte)
- årlige finanskostnader (renter og avdrag på lån)
- eventuelle salg ved avvikling er ikke vurdert

Forutsetninger for økonomiske beregninger:

Alle kapitalutgifter er beregnet med rente på 5% over 50 år.

Investeringskostnader er beregnet med 80.000 kroner per kvadratmeter (bygg og uteområde) ved nybygg og 40.000 kroner per kvadratmeter ved rehabilitering.

Ved kostnadsberegning for investering var det i saken om Kommunedelplan barnehage- og skolekapasitet benyttet 30m2 areal pr elev for én samlokalisert Sarpsfossen skole.

Ved bygging og etablering i to eller flere bygg vil arealbehov og byggekostnader per elev øke.

Kostnadsestimatene er beregnet ut fra erfaringstall og kan ikke regnes som budsjettforslag for det enkelte tiltak. Et mer reelt kostnadsoverslag må gjøres i hvert enkelt prosjekt etter nærmere mulighetsstudier og spesifisering av tiltak. Hvert enkelt investeringsprosjekt vil utredes for kostnader og fremlegges for bystyret før oppstart.

Det er i denne saken ikke beregnet mulige salgsinntekter fra lokasjoner som blir foreslått avviklet (tidligere Hesthaugen og Vestvold barnehager).

Tiltak med økonomiske konsekvenser innarbeides i kommunens fireårige handlingsplaner og de årlige budsjettene.

Alle alternativer legger til grunn en bemanningsfaktor på 1,2 årsverk..

Forvaltning, drift og vedlikehold – FDV

Kommunen benytter en standard sats på 1.200 kroner per kvadratmeter for å beregne årlige utgifter til strøm, renhold, vedlikehold, vaktmestertjenester og øvrig FDV. Dette reflekterer dagens gjennomsnittlig FDV-kostnad på kommunens formålsbygg.

Miljø:

De fleste elevene ved forsterkede avdelinger har behov for og rettigheter til spesialtransport. Ingen øvrige vesentlige konsekvenser.

Folkehelse:

Gode skoler og godt skoletilbud er viktig for alle elever. Nye skolebygg vil være positivt for elevene ved Sarpsfossen skole.

Aktiv oppfølging av CRPD vil bidra til at personer med nedsatt funksjonsevne blir ivaretatt og bidrar til å redusere sosiale ulikheter og utenforskap.

Hensynet til CRPD – Artikkel 19 og 24: Dagens organisering med Sarpsfossen skole medfører at noen barn med nedsatt funksjonsevne ikke alltid går på sin nærskole. Samtidig ivaretar organiseringen at barnet har tilgang på tilrettelagte lokaler og et godt fagmiljø for faglig og sosial utvikling. Dette er ikke mulig å innfri ved alle nærskoler. Samlede avdelinger er derfor uansett nødvendig. Sarpsfossen skole vurderes å være et hensiktsmessig tiltak for å sikre en samlet ivaretagelse av barna ved forsterkede avdelinger.